

M.S.W. Sem-IV (CBCS) (2016 Course) : SUMMER - 2019
SUBJECT: CC - 14 : ENVIRONMENTAL ISSUES & DISASTER MANAGEMENT

Day: Saturday
Date: 04/05/2019

S-2019-0592

Time: 02.00 PM TO 05.00 PM
Max. Marks: 60

N.B:

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
- 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.
- 3) Answers to both the sections should be written in **SEPARATE** answer book.

SECTION - I

- Q.1** Write short notes on any **TWO** of the following: **(10)**
- a) Social environment
 - b) Action approach
 - c) Tsunami

- Q.2** Explain the interdisciplinary model of environmental education. **(10)**

OR

Explain the relief and rehabilitation in disaster.

- Q.3** Describe the social development model of environmental education. **(10)**

OR

Describe the concepts of Risk, Hazards.

SECTION - II

- Q.4** Write short notes on any **TWO** of the following: **(10)**
- a) Human made disaster
 - b) Industrial accident
 - c) Evacuation and rescue in disaster management

- Q.5** Describe the early warning systems and vulnerability reduction process in disaster management. **(10)**

OR

Describe the planning process for rehabilitation and recovery of victims of disaster.

- Q.6** Describe the role of state level authority in disaster management. **(10)**

OR

Describe the capacity building effort for facing disaster.

* * *

मराठी रूपांतर

सूचना:

- १) सर्व प्रश्न सांडविणे आवश्यक आहेत.
- २) उजवीकडील अंक गुणांचा निर्देश करतात.
- ३) दोन्ही विभाग वेगवेगळ्या उत्तरपत्रिकेत लिहावेत.

विभाग - १

- प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टीपा लिहा. (१०)
- अ) सामाजिक पर्यावरण
ब) कृती दृष्टिकोन
क) टी सुनामी
- प्र.२ पर्यावरण शिक्षणाच्या आंतरविद्याशाखीय नमुना विशद करा. (१०)
- किंवा
आपत्ती विषयक मदत व पुनर्वसन कार्य स्पष्ट करा.
- प्र.३ पर्यावरण शिक्षणाच्या समाज विकास नमुन्याचे वर्णन करा. (१०)
- किंवा
धोके, संकट ह्या संकल्पना स्पष्ट करा.

विभाग - २

- प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टीपा लिहा. (१०)
- अ) मानवनिर्मित आपत्ती
ब) औद्योगिक अपघात
क) आपत्ती व्यवस्थापनातील उत्खनन व सुटका
- प्र.५ आपत्ती व्यवस्थापनातील पूर्वसूचना पध्दती व असुरक्षितता कमी करण्यासाठी प्रक्रिया (१०)
- वर्णन करा.
- किंवा
आपत्तीत बळी पडलेल्या लोकांकरिता पुनर्वसन व सुटकेची प्रक्रिया वर्णन करा.
- प्र.६ आपत्ती व्यवस्थापनातील राज्यस्तरीय यंत्रणेची भूमिका स्पष्ट करा. (१०)
- किंवा
आपत्ती निवारणासाठी क्षमताबांधणी विषयक प्रयत्न वर्णन करा.

* * * * *